

потрібно, щоб держава-позивач або його фізичні та юридичні особи вичерпали всі місцеві засоби правового захисту. Строк пред'явлення претензії – не більше одного року з дати заподіяння шкоди або встановлення держави, що запускає. Спірні претензії регулюються створюваними ad hoc комісіями з розгляду претензій, утворюваними з трьох членів – представників: 1) держави-позивача, 2) держави, що запускає космічний об'єкт 3) обраними ними голови. Рішення комісії є обов'язковим, якщо про це була досягнута домовленість між сторонами, а інакше воно носить рекомендаційний характер.

Література:

1. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла, 1967 р. // СДД СРСР.– Вип. XXV.- С. 41-45.
2. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами, 1972 р. // СДД СРСР. -Вип. XXIX. -С. 95-101.
3. Конвенція про реєстрацію об'єктів, запущених в космічний простір, 1975 р. // СДД СРСР.– Вип. XXXIV.– С. 442-446.
4. Рубанов А.А. Міжнародна космічно-правова майнова відповідальність. /А.А.Рубанов.- М., 1977.– 231 с.

УДК 349.6 (043.2)

Собко А.М.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малярчук Н.В., к.ю.н.

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ

Відповідно до ст. 16 Конституції України обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, збереження генофонду Українського народу, також у ст. 50 Основного закону зазначається, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди [1]. Для умов існування світової спільноти загрози національній безпеці саме в екологічній сфері мають неабияке значення. Актуальність цієї проблеми полягає в тому, що знання про ті чи інші загрози в екологічній сфері допоможе правильно та вчасно

усвідомити і попередити настання тих чи інших негативних наслідків для навколишнього середовища.

Натомість Україна є не тільки центром Європи, вона володіє величезними природними багатствами. Але недбале та нерациональне використання останніх призвело до таких наслідків, як знищення природних ландшафтів, корисних природних ресурсів тощо.

У Законі України "Про основи національної безпеки України" перераховані загрози національним інтересам і національній безпеці в екологічній сфері, до них належать такі, як:

значне антропогенне порушення і техногенна перевантаженість території України, зростання ризиків виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характерів;

нерациональне використання мінерально-сировинних природних ресурсів; неподоланість негативних соціально-екологічних наслідків Чорнобильської катастрофи;

погіршення екологічного стану водних басейнів, загострення проблеми транскордонних забруднень та зниження якості води та інші [3].

Незважаючи на це в Україні формально існує переважна більшість правових і організаційних механізмів, що використовуються у країнах з ринковою економікою для розв'язання екологічних проблем: екологічне законодавство та система нормативів, штрафи і податки, а також екологічні фонди з власними джерелами фінансування. Проте ефективно скористатися цими механізмами в Україні поки що не вдалося.

У ХХІ столітті та в майбутньому міць держави буде визначатися не стільки кількістю та якістю її збройних сил, скільки наявністю або можливістю доступу до природних ресурсів, екологічно чистих продуктів, матеріалів, що використовуються у будівництві, мікро клімату в містах, чистоти повітря тощо. В свою чергу природні ресурси можна поділити на дві групи: відновлювані та невідновлювальні. До відновлюваних ресурсів належать лісові масиви, тваринний і рослинний світ тощо. Тут також варто зазначити, що ми виділяємо наявність відновлюваних ресурсів, але їх використання у виробництві щодо створення тих чи інших благ для суспільства відбувається значно швидше ніж потенційна можливість їх відновлення в звичайному середовищі. Натомість кількість невідновлювальних природних ресурсів обмежена. До обмежених природних ресурсів належать запаси палива, родовища різних металів тощо.

Однією із концептуальних загроз є концепція "золотого мільярда". Ця концепція полягає в тому, що для запобігання демографічного ка-

таклізму та екологічних катастроф, необхідно звести кількість людської популяції до 1 мільярда осіб. Це стосується енергетичних параметрів, водоспоживання, максимуму промислового розвитку та ін. До країн "золотого мільярду" входять США, Англія, Німеччина, Франція, Італія, Іспанія, Японія, Ізраїль. України в цьому списку немає, але це не означає, що для неї не існує такої загрози [2, с. 320].

Однією з найважливіших загроз є надзвичайні ситуації, тобто стихійні лиха, пов'язані з надзвичайно динамічними процесами у природі. Характерною особливістю лих є практична непередбачуваність часу їхнього початку.

Головними причинами виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру є:

значне зростання антропогенного впливу на навколишнє природне середовище;

різке зростання рівня урбанізації територій, концентрації об'єктів господарської діяльності та населених пунктів в зонах потенційної небезпеки;

незадовільний стан гідротехнічних, протизсувних, протиселевих та інших захисних споруд та інші [4, с. 4].

Загрози навколишньому середовищу тісно пов'язані із рівнем національної безпеки. Чимало конфліктів, що розглядалися як політичні, економічні, етнічні, пов'язані з проблемами зростання населення і соціально-економічним напруженням через нестачу природних ресурсів.

Таким чином, екологічна безпека є органічною складовою національної безпеки держави, що підтверджується логікою розвитку держави та суспільства і має забезпечуватися виваженою й ефективною державною політикою; пріоритетними цілями політики екологічної безпеки мають стати: ліквідація чи зменшення негативного впливу на природне середовище та створення сприятливого для життя і здоров'я людини довкілля; дотримання законів розвитку біосфери, раціонального природокористування, біосферної рівноваги; збереження генетичного фонду, збалансованості процесів відтворення та використання відновлювальних природних ресурсів.

Література:

1. Конституція України від 28.06.96 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Ліпкан В.А. Національна безпека України: навч. посібник / В.А. Ліпкан. – К. : КНБ, 2009. – 574 с.

3. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351 (із наступними змінами і доповненнями).

4. Сабіров Р.Ф. Екологічна безпека як невід'ємна складова національної безпеки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlduvs/2010_1/10_1_4_8.pdf.

УДК 629.735.33-519(043.2)

Ходаківська А.Ю.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Сряшов Є.К., старший викладач

ПЕРСПЕКТИВА СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ

В даній доповіді розглядається перспектива створення безпілотних літальних апаратів, їх застосування, основні задачі в цивільній та військовій сферах та їхня класифікація в залежності від цільового призначення.

З кожним роком створення безпілотних літальних апаратів (БПЛА), які використовуються у цивільній та військовій авіації з метою зменшення втрат авіаційної техніки, зниження засобів на її обслуговування та підвищення ефективності її використання набуває дедалі більшої популярності серед багатьох напрямків розвитку авіаційної техніки [1].

Сфера застосування БПЛА постійно розширюється і включає все більше практичних завдань як в цивільній, так і у військовій галузі. До них відносяться різноманітні завдання у галузі екології, метеорології, сільського господарства, картографії та геодезії, а також завдання розвідки, навчальної стрільбини та інше.

Розвиток даного класу авіатехніки обумовлений рядом специфічних переваг, реалізація яких дозволяє отримати суттєву перевагу над пілотованою авіацією для широкого спектру задач. Перш за все, це відсутність екіпажу, відносно невелика вартість БПЛА, невеликі затрати на їх створення, виробництво та експлуатацію, великі відстані та дальність польотів, висока маневреність комплексу БПЛА, відсутність необхідності наявності сучасних аеродромів.

Для перспективних БПЛА військового призначення можна виділити наступні основні задачі: